

Käyttösuunnitelma 2026

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin
palvelualue

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 10.12.2025

Sisällysluettelo

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue.....	1
Organisaatio.....	4
Henkilöstö	4
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	5
Ilmasto- ja ympäristötavoitteet.....	5
Osallisuus.....	6
Palvelualueen tuloslaskelmat.....	7
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto- ja tukipalvelut.....	9
Varhaiskasvatuspalvelut.....	13
Perusopetuspalvelut.....	18
Vapaa-aikapalvelut	22
Investoinnit.....	27
Riskien hallinta	28
Tositteiden hyväksyjät.....	29
Maksut ja taksat.....	32

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Vastuutaho: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävänä on omalla työllään, yhdessä muiden toimijoiden kanssa, pyrkiä varmistamaan kokonaisvaltainen ja monialainen hyvinvointityö ja huomioida maakunta- ja SOTE-uudistuksen vaikutukset toimintaympäristöön. Muutoksessa sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen keskeinen tehtävä on toiminnallisuuden varmistaminen, jotta kuntaan jäävät peruspalvelut vastaavat mahdollisimman hyvin kuntalaisten tarpeisiin.

Aikaisemmat strategisten ohjelmien tavoitteet ovat palvelualueen kehittämistyön pohjana nyt ja tulevana vuosina. Uutta toteutukseen tuo se, että toimenpiteet avataan eri ikäryhmien osalta erikseen. Lasten ja nuorten osalta on jo paljon toimintamalleja, mutta työikäisten ja ikäihmisten toimintamalleja kehitetään lisää. Ennakoivaan hyvinvointiin pureudutaan liikunnan, ruoan, mielen ja päihdetyön kautta. Yhtenä osa-alueena kiusaamisen ehkäisemisen- ja päihdetyön suunnitelma. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan kiusaamiseen puututaan someturva-ohjelman avulla kaikilla kouluilla. Perhekeskustöiden kehittämistä jatketaan ja tässä on elintärkeä yhteistyö uuden hyvinvointialueen kanssa. Kuntalaisten harrastustoiminnan kehittäminen ja mahdollistaminen eri tavoin jatkuu vuoden 2026 aikana.

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään ja sopeutetaan joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu on myös mahdollinen vuoden 2026 aikana, jolla voi olla vaikutusta paikkojen saatavuuteen. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vaikuttaa paljon asiakkaiden valinnat, joten sen ennustettavuus on usein vaikeaa. Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa vuoden 2025 palveluverkkomuutos muokkasi palveluverkkoa. Tiilikankaan yksikön oppilaat ja henkilökunta sijoitettiin uusiin tiloihin 1.8.2025. Vuoden 2025 aikana on tehty koulupiiri- ja oppilasennusteiden tarkastelua tulevien vuosien oppilasvirtojen ohjausta varten.

Lukuvuonna 2024–2025 perusopetuksessa 2 380 oppilasta. Lukuvuonna 2025–2026 oppilaita 2 251 elokuun 15. päivää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna vähennystä 129 oppilasta. Oppilaiden tuen tarve ja koulupudokkuus on asioita, joihin etsimme ratkaisuja sekä toimintamalleja myös tulevana vuonna. Palvelun uudet toimintamallit esimerkiksi koulupudokkuuden ehkäisyä varten perustetut ryhmät ovat olleet hyvä lisätukimuoto palvelun sisällä.

Kankaan koulun rakennus tuhoutui 10.8.2025 tulipalossa. Valtuusto päätti 10.11.2025 § 73, että Kankaan koulu toteutetaan uudishankkeena moduulikouluna siten, että se vastaa palanutta koulua ja on kooltaan 2300 brm². Koulu rakennetaan samalle tontille, jossa vanha koulu sijaitsi.

Kunnanhallitus päätti 18.8.2025 käynnistää Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmatyön. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman tavoitteena on toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaistarkastelu siten, että siinä tarkastellaan ja yhteensovitetään paitsi valtuuston toivomusponnen ja valtuustoaloitteen sisältämiä kysymyksiä, myös valtuustokaudella 2021–2025 sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erillisarviointeja ja -päätöksiä (mm. 5–6 luokkien palauttamista kyläkouluihin, lukiokoulusta ja oppilaaksiottoalueita, Salpakankaan ja Heinsuon koulujen oppilasohjausta), palveluverkkoa sekä elinkaarikoulujen Heinsuo ja Kalliola sekä Kankaan koulun tulevaisuutta osana kokonaisuutta. Keskeistä suunnitelmassa on yhteensovittaa myös oppilaiden tuen palveluja, palvelualueen lasten ja nuorten palveluja sekä elinvoiman palvelualueen siivous- ja ruokahuollon ja joukkoliikenteen palveluja.

Palvelusuunnitelman tarkoituksena on luoda valtuustokauden yli ulottuva (2030–2035) kokonaisvaltainen laadukkaiden palvelujen, investointien ja talouden yhteensovittava tarkastelu. Suunnitelma sisältää myös esitettävät poliittiset tavoitteet ja linjaukset. Tähän liittyen Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaa varten on perustettu nimetty poliittinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää ryhmien tietoisuutta ja sitoutumista laaja-alaiseen valmisteluun.

Palvelusuunnitelman keskeinen osa on palvelutarpeen arviointi. Pohjatyo on tarkoituksenmukaista tehdä laaja-alaisesti ja ammatillisesti hyödyntäen valtakunnallisten vastaavien selvitysten toteuttamismalleja analyysin luotettavuuden ja vertailtavuuden lisäämiseksi. Suunnitelman toteuttaa FCG Oy (Finnish Consulting Oy).

Oppimisen tuen uudistukseen liittyen Opetushallitus on antanut 13.2.2025 määräyksen perusopetuksen järjestäjille. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta on 20.8.2025 hyväksynyt tarvittavat muutokset opetussuunnitelmaan. Jatkossa perusopetuslaissa säädetään nykyisten tuen tasojen sijaan konkreettisista oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimista, joiden lähtökohtana on oppilaiden tuen tarpeet.

Uudistuksen tarkoituksena on, että oppilas saa tuen oppimiseensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Riittävästi ja oikea-aikaisesti oppilaita auttavilla palveluilla on arvioitu voitavan vähentää vahvempien tukitoimien tarvetta pitkällä aikavälillä. Oppilaiden tukemisen vahvistaminen perustuu myös koulun opetus- ja kasvatushenkilöstön väliseen entistä suunnitelmallisempaan yhteistyöhön. Uudistuksessa oppimisen ja koulunkäynnin tukeen kuuluvat ryhmämuotoiset tukimuodot, oppilaskohtaiset tukitoimet sekä perusopetuksen oppimäärää ja opetussuunnitelman tavoitteita rajaavat viimesijaiset toimet.

Vapaa-aikapalveluiden osalta vuoden 2026 suurin muutos palvelurakenteeseen on oman uimahallin peruskorjauksen valmistuminen. Samalla vuonna 2025 kuntakeskukseen avattavan nuorisotila tuo varmasti hyvän pysyvän ratkaisun kunnan nuoristiloihin. Tilasta on tehty toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus, joka astui voimaan 1.8.2025. Tilaa käytetään Hollolan kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintoihin ja ensisijainen käyttötarkoitus on avoin nuorisotilatoiminta.

Palvelualueen valmiussuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2024 sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa. Valmiussuunnitelman liitteiden päivittämistä jatketaan ja lisäämme toimintakortteja. Hyväksytty valmiussuunnitelma vaatii myös päivittämistä vuoden 2026 aikana.

Palvelukuvaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kokonaisuudet. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa kyseessä olevien vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Palvelusuunnitelma 2026

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsä ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset.

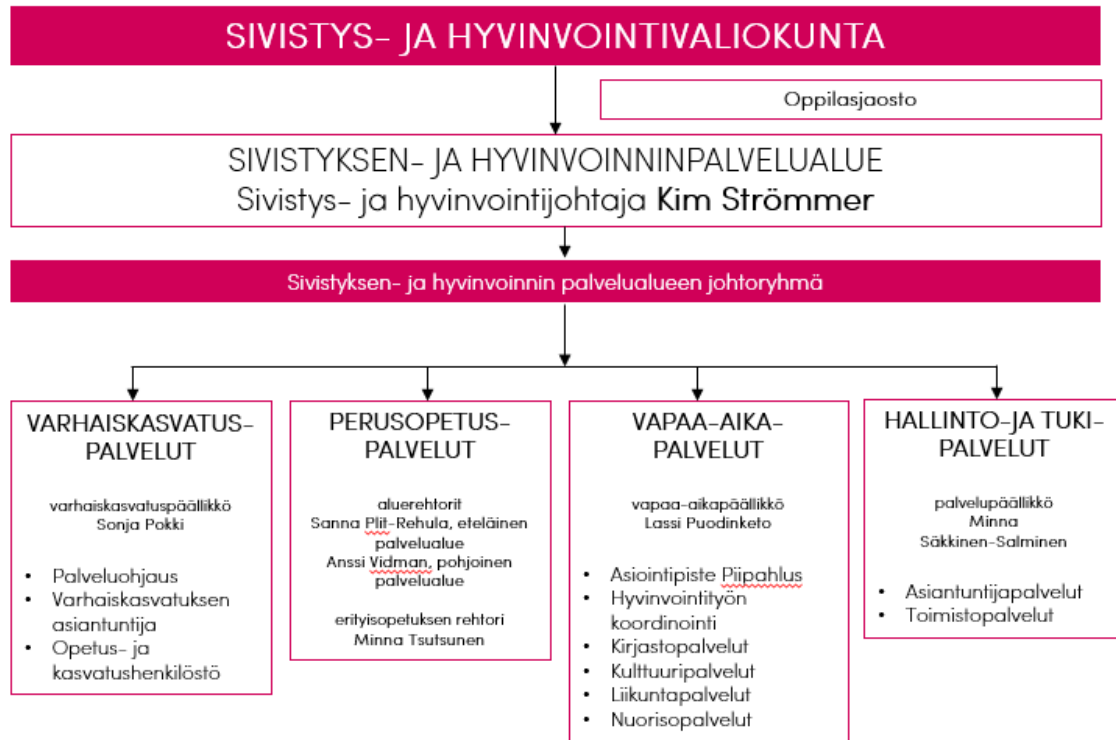
Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa – moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilöinä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Organisaatio

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen organisaatio

Henkilöstö

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue	TP 2024	TA 2025	KS 2026	Muutos
Vakituiset	453	519	555	36
Määräaikaiset	136	86	23	-63
Työllistetyt	2	0	0	0
Yhteensä	591	605	578	-27

Toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Digikompetenssin vahvistaminen Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/toteuttamisen tapoja. Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa. - osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret) - uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua - kyvykyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu.	Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta - lähtötaso 90 % - tavoitetaso 100 % Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3–6 – ja 7–9 – luokkalaisilla - lähtötaso 3–5 ja 7–8 luokkalaisilla digilaite Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin - lähtötaso 85 %, tavoitetaso 2026 100 % Varhaiskasvatuksella ryhmäkohtainen puhelin käytössä - Lähtötaso 100 %, tavoitetaso 100 % Kartoitetaan vuonna 2026 tarvetta henkilökohtaisille työpuhelimille	Digilaitteiden vuokrat 3–6 – luokkalaiset ja 7–9 –luokkalaiset sekä varhaiskasvatus. Opetushenkilöstön puhelinhankinnat.

Vastuutaho: Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue edistää valtuuston kokouksessaan 19.12.2024 § 75 hyväksymää ilmastosuunnitelmaa.

Osallisuus

Osallisuuden toimenpide	
Vaikuttamisen väylät	Kuvaus: Dialogisuuden ja rakentavan keskustelukulttuurin edistäminen: Erätauko ja Skidialogi toimintamallien jalkauttaminen. Tavoiteaikataulu: 1-12/2026
Vastuutaho: Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä	
Digiosallisuuden edistäminen	Kuvaus: Osaamisen ja digikompetenssin vahvistaminen Tavoiteaikataulu: 1-12/2026
Vastuutaho: Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä	
Kaikille avoimet tilat	Kuvaus: 1. Kehitämme yhdessä ja otamme käyttöön turvallisen tilan periaatteet. 2. Hollolan kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään osana perhekeskustystä. Tavoiteaikataulu: 1-12/2026
Vastuutaho: Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä	

Palvelualueen tuloslaskelmat

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Sitova TOIMINTAKATE

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Käyttösuunnitelma 2026
Toimintatuotot	4 153 023	3 516 700	3 846 200
Myyntituotot	2 391 141	1 931 900	2 059 800
Maksutuotot	907 913	900 000	1 159 600
Tuet ja avustukset	673 873	618 500	468 500
Muut toimintatuotot	180 096	66 300	158 300
Toimintakulut	-57 852 764	-58 344 400	-61 307 300
Henkilöstökulut	-29 207 689	-29 628 400	-31 432 800
Palvelujen ostot	-15 290 534	-15 188 500	-16 029 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 072 615	-1 126 100	-1 126 100
Avustukset	-1 385 506	-1 487 500	-1 404 400
Muut toimintakulut	-10 896 420	-10 913 900	-11 314 900
TOIMINTAKATE	-53 699 741	-54 827 700	-57 461 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 200	0	0
VUOSIKATE	-53 700 941	-54 827 700	-57 461 100
Poistot ja arvonalentumiset	-32 431	-49 000	-41 500
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 431	-49 000	-41 500
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-53 733 372	-54 876 700	-57 502 600

Arvio vastuualuekohtaisesta määrärahan jakautumisesta

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	539 137	607 700	454 000
Toimintakulut	-1 924 901	-1 982 500	-2 029 800
TOIMINTAKATE	-1 385 764	-1 374 800	-1 575 800

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	869 339	961 000	838 900
Toimintakulut	-18 359 287	-18 807 200	-19 294 700
TOIMINTAKATE	-17 489 948	-17 846 200	-18 455 800

Perusopetuspalvelut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	2 182 405	1 658 500	1 737 700
Toimintakulut	-33 536 977	-33 896 300	-34 419 000
TOIMINTAKATE	-31 354 572	-32 237 800	-32 681 300

Vapaa-aikapalvelut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	562 142	289 500	815 600
Toimintakulut	-4 031 599	-3 658 400	-5 563 800
TOIMINTAKATE	-3 469 457	-3 368 900	-4 748 200

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto- ja tukipalvelut

Vastuutaho: Minna Säkkinen-Salminen, palvelupäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja tukipalveluiden tehtävänä on toimia palvelualueen yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä; Hallinto- ja tukipalveluiden tehtävänä on luoda palvelualueelle tehokkaat ja taloudelliset toiminnan edellytykset tuottamalla tarpeenmukaiset palvelut.

Hallinto- ja tukipalveluiden tehtäviin kuuluvat muun muassa palvelualueen johtaminen ja kehittäminen, valiokuntatyöskentely, sidosryhmäyhteistyö, sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu, erilaiset yleis- ja oppilashallinnon prosessit, LAPE-toiminta ja perhekeskuskehittäminen. Lisäksi hallinto- ja tukipalvelut tuottavat koululaiskuljetusten suunnitteluun ja teknisentyön tilojen koneiden, laitteiden ja käsityökalujen huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät palvelut.

Toiminta- ja järjestelmäympäristössä tapahtuneiden muutosten myötä vuonna 2025 on tehty paljon uudistamis- ja kehittämistyötä. Paremman asiakaspalvelun, prosessien suoraviivaistamisen sekä tiedon ajantasaisuuden ja sitä kautta tietosuojan ja -turvan parantamiseksi on tehty järjestelmäkehittämistyötä Visma InSchool Primus/Wilma ja MunSchool -järjestelmiin. Muutokset ovat edellyttäneet yhteensovittavaa työtä niin prosessien, järjestelmien kuin ohjeidenkin osalta. Vuonna 2025 olemme kehittäneet ja uudistaneet muun muassa:

- oppimisen tukeen liittyen ohjeita, tulosteita, päätöspohjia, pedagogisia asiakirjoja ja todistusohjia
- sijoitettujen lasten tiedonsiirtoihin liittyviä käytänteitä
- aamu- ja iltapäivätoiminnan prosesseja ml. laskutus
- sähköistä perhekeskusta (Omapaperhe.fi)

Koululaiskuljetusten osalta vuonna 2025 ajankohtaista on ollut joukko-, palvelu- ja asiointiliikenteen kehittäminen. Koululaiskuljetusten reittejä ja kaluston käyttöä on uudelleen suunniteltu ja toimintaa on tehostettu. Tämä tulee jatkumaan edelleen tulevina vuosina. Olemme myös kehittäneet koululaiskuljetusten sähköistä toiminnanohjausjärjestelmää ja siihen liittyviä lisäosia/appeja yhdessä palveluntuottajan kanssa. Kehittämistyön tuloksena on syntynyt parempia, tehokkaampia ja helppokäyttöisempiä sovelluksia, jotka lisäävät informaatiota eri sidosryhmille. Ajankohtaista on ollut myös kuljetusperiaatteiden päivittäminen sekä henkilöstökuljetusten kilpailuttamisen valmistelu. Olemme järjestäneet kilpailutukseen liittyen infotilaisuuden ja käynnistäneet palveluntuottajakohtaiset markkinavuoropuhelut.

Vuoden 2025 aikana on käynnistetty ja projektoitu sähköisen arkistoinnin kehittäminen osana suunnitelmallista tiedonhallintaa. Hallinto- ja tukipalvelut on tarkastellut sähköisen arkistointijärjestelmä X-Archiven ja oppilashallinnon järjestelmä Multiprimuksen yhteensopivuutta. Projektin alkuselvitystyötä on tehty yhteistyössä organisaation ulkopuolisen palveluntuottajan sekä tietohallinto- ja konsernipalveluiden kanssa. Vuoden jälkipuoliskolla ajankohtaista on ollut järjestelmämuutoksien työstäminen tietokannassa sekä määrittelytyö siirrettävien dokumenttien osalta. Kokonaisuus sisältää myös sähköisen allekirjoituksen käyttöönoton pedagogisissa päätöksissä. Palvelualueen paperiarkistoja on seulottu ja järjestelty. Palvelualueelle on valmisteltu arkistoinnin manuaalia yhdessä konsernipalveluiden kanssa. Tällä tavoin palvelualueella on varauduttu aiemmin syntyneen manuaalisen arkistomateriaalin digitointiin.

Lisäksi palvelualueelle palkattu järjestelmäasiantuntija on käynnistänyt järjestelmäkokonaisuuden kehittämistyötä ja tehnyt muun muassa erilaisten integraatioalustojen vertailua, joilla voitaisiin yhdistää eri ohjelmistoja, sovelluksia ja järjestelmiä automaattisesti ja keskitetysti, mikä mahdollistaisi tiedon saumattoman liikkumisen niiden välillä.

Perhekeskuskehittämisessä keskiössä on ollut LAPE-kehittämisryhmän uuden toimintasuunnitelman laatiminen, jossa on määriteltä tavoitteet ja kehittämisen painopisteet vuosille 2025–2026. Panostamme kehittämistoiminnassa siihen, että Hollolassa kaikki perhekeskustoimijat (kaikilla tasoilla) tuntevat perhekeskustoiminnan ja sen tehtävät, monialainen ja verkostomainen yhteistyö toimii kaikkien perhekeskustoimijoiden kesken, palvelukarttaa ja perhekeskusmanuaalia hyödynnetään palveluohjauksen ja verkostomaisen työskentelyn välineenä kaikissa toimintayksiköissä ja että Holloaan saadaan fyysinen perhekeskus, joka palvelee kaikkia kuntalaisia/ikäryhmiä.

Hallinto- ja tukipalvelut on ollut aktiivisesti rakentamassa positiivista työnantajamielikuvaa osallistumalla erilaisiin rekrytointitapahtumiin sekä organisoimalla ja toteuttamalla kuukausittain nonstop-sijaishaastatteluita varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen lyhytaikaisiin sijaisuuksiin. Tällä tavoin pyrimme varmistamaan osaavan työvoiman saannin nyt ja tulevaisuudessa.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja tukipalvelut on osallistunut aktiivisesti palvelualueen ylläpitävään yhteistyöhön. Olemme osallistuneet erilaisten kuntatasoisten prosessien ja asioiden kehittämiseen muun muassa hyvinvointi- ja osallisuustyöryhmän, ilmastotyöryhmän, tietosuoja- ja turvatyöryhmän, hankintatyöryhmän sekä markkinointi- ja viestintätyöryhmän toimintaan osallistumalla.

Yleisesti ottaen palvelualueen toiminta elää vahvaa muutoksen aikaa ja muutoksilla on laajakantoiset vaikutukset myös hallinto- ja tukipalveluiden toimintaan. Sen vuoksi toimintaa ja järjestelmiä on uudistettu toimijoiden tiiviissä yhteistyössä ja muutoksiin on etsitty ratkaisuja ketterästi/luovin ratkaisuin.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Kustannusten kasvun hallitsemiseksi hallinto- ja tukipalvelut pyrkivät vastaamaan kilpailutuksilla, sopimuksia tarkastelemalla ja toimintaa edelleen kehittämällä. Keskeiseksi tässä nousee muun muassa koululaiskuljetusten edelleen tehostaminen:

- Siirrämme oppilaita erilliskuljetuksesta joukkoliikenteeseen niin paljon kuin mahdollista.
- Suunnitteleme ja optimoimme koululaiskuljetusreittejä / autokiertoja paremmin ja tehokkaammin.
- Hyödynnämme ja jaamme mahdollisuuksien mukaan omaa kalustoa yhdessä muiden kanssa, yhteistyö muun muassa palvelu- ja asiointiliikenteen kanssa, mahdollisuus jakaa kustannuksia, kesäaikana sekä koulujen toiminta-aikana.
- Taksi ja yksinkulkuoikeuksien tarkastelu ja mahdollisuuksien mukaan vähentäminen.
- Mahdollisten odotustuntien käyttö ja kuljetusoppilaiden kävelyttäminen reitin varteen, jolloin vähennetään kotipihasta ja "ovelta" noutoja, ja yksi auto ehtii hakemaan enemmän oppilaita tuntia kohden (taksien käytön vähentäminen)

Vuoden 2026 alkupuolelle (tammikuu) ajoittuu henkilökuljetusten kilpailutus. Kilpailutus tulee olla kaikkine vaiheineen valmis 1.8.2026. Lukuvuosi 2026–2027 on tarkoitus kuljetusten osalta käynnistää uudella kilpailutetulla kalustolla/palveluntuottajilla.

Jatkamme vaikuttavien lapsia, nuoria ja perheitä hyödyttävien perhekeskuspalveluiden kehittämistä, huomioiden yhteensovittava toiminta ja johtaminen:

- Perhekeskusmanuaalia ja palvelukarttaa hyödynnetään palveluohjauksen ja verkostomaisen työskentelyn välineenä kaikissa toimintayksiköissä.
- Vahvistetaan ja laajennetaan kohtaamispaikkatoimintaa; kohtaamispaikkatoiminta mahdollistaa osallisuuden, vertaisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksen kaikissa ikäryhmissä osana perhekeskuksen palveluverkostoa. Huolehditaan tarvittavasta tilasuunnittelusta, siihen liittyvästä kokonaisuuden johtamisesta, koordinaatiosta, palveluiden ja toimintojen yhteensovittamisesta sekä osaamisesta; Tarkastellaan erilaisia tilasuunnittelun vaihtoehtoja fyysisen perhekeskuksen toteuttamiseksi.
- Selkiytetään perhekeskuksen tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja varmistamiseksi. Vahvistetaan ymmärrystä siitä, että perhekeskuskehittäminen on kaikkien yhteistä työtä; lasten, nuorten, vanhempien, ammattilaisten, johtajien ja päättäjien kumppanuutta. Toteutetaan systemaattista toimintamallin koulutuksia henkilöstölle.

Oppimisen tuki uudistuu kaikilla koulutusasteilla. Uudistus toteutetaan vaiheittain. Ensimmäiset esi- ja perusopetusta koskevat muutokset ovat astuneet voimaan 1.8.2025. Muutos edellyttää uusien käytänteiden luomista sekä yhteensovittavaa työtä niin prosessien, järjestelmien kuin ohjeidenkin osalta vielä vuonna 2026. Lukuvuoden 2025–2026 ajan ylläpidämme oppilashallintojärjestelmässä sekä uuden että vanhan lain mukaisia prosesseja. Muutoksella on merkittävät vaikutukset myös tilastointiin. Koski tulee sisältämään lukuvuoden 2025–2026 ajan rinnakkain sekä vanhan lain mukaiset oppimisen tuen vaiheet lisätietoineen että uuden lain mukaiset oppilaskohtaiset tukitoimet.

Hallinto- ja tukipalvelut aloittanut yhteistyössä tietohallinto- ja konsernipalveluiden kanssa sähköisen arkistoinnin ja allekirjoituspalvelun käyttöönoton. Käyttöönotto jatkuu vuoden 2026 aikana. Valmistaudumme elämään niin sanottua hybridivaihetta, jossa meillä on sekä sähköistä että analogista arkistointia, mutta painopiste siirtyy paperiarkistoista sähköiseen arkistoon.

Yhteistyössä tietohallintopalveluiden kanssa toteutetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestelmäuudistusta; Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen arkkitehtuurimallinnus QPR-työkalulla: tietojärjestelmäkartta, tietojärjestelmien välinen tiedonsiirron mallinnus ja prosessimallinnus.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	4 869	0	0
Toimintakulut	-845 942	-1 154 600	-1 197 300
TOIMINTAKATE	-841 073	-1 154 600	-1 197 300
Wellamo-opisto	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-242 876	-225 200	-248 300
TOIMINTAKATE	-242 876	-225 200	-248 300
Musiikkitoimi	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-129 113	-127 600	-130 200
TOIMINTAKATE	-129 113	-127 600	-130 200
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hankkeet	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	534 268	607 700	454 000
Toimintakulut	-706 970	-475 100	-454 000
TOIMINTAKATE	-172 702	-132 600	0

Musiikkitoimen kustannukset koostuvat täysin Lahden Musiikkiopisto Oy:lle ja Lahden konservatoriolle myönnettävistä toiminta-avustuksista (126 990 €) ja vuokra-avustuksesta (3 210 €). Myönnettävät tuet myönnetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena. Tuen myöntämisessä noudatetaan komission asetusta (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti. (Julkaistu EUVL nro L 187, 26.6.2014)

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Hanketulojen muutokset	-154
Toimintakulut	
Piipahluksen sisäinen laskutus	-8
Vuokrakustannusten nousu	36
Hankemenojen muutokset	-21
Sisäisten ICT-palvelujen kustannusnousu	4
Sisäisten henkilöstö- ja talouspalveluiden kustannusnousu	7
Järjestelmäasiantuntijan palkka	49

Tuloslaskelma

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	539 137	607 700	454 000
Myyntituotot	4 375	7 700	4 000
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	529 777	600 000	450 000
Muut toimintatuotot	4 985	0	0
Toimintakulut	-1 924 901	-1 982 500	-2 029 800
Henkilöstökulut	-999 003	-1 198 900	-1 214 500
Palvelujen ostot	-610 461	-409 500	-404 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 911	-42 200	-46 300
Avustukset	-129 765	-134 000	-156 700
Muut toimintakulut	-149 762	-197 900	-207 400
TOIMINTAKATE	-1 385 764	-1 374 800	-1 575 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-673	0	0
VUOSIKATE	-1 386 437	-1 374 800	-1 575 800
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 386 437	-1 374 800	-1 575 800

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Wellamo-opisto, opetustunteja	9 377	9 974	9 974

Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuutaho: Sanja Pokki, varhaiskasvatuspäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella järjestetään varhaiskasvatusta, joka edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvu, kehitystä ja oppimista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti yhteistyössä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Lähiesihenkilöt vastaavat varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta ja perhepäivähoidosta. Vastuu sisäisestä ja ulkoisesta asiakaspalvelusta, asiakasmaksuista, palveluseteliprosessista, yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta, varhaiskasvatuksen tietovarannosta (VARDA) sekä varhaiskasvatuksen kehittämisestä ja laadunarviointijärjestelmästä (VALSSI) on hallinnossa.

Esiopetus toteutetaan alkuluokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Kunnallisen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus. Avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan perheille arkipäivisin neljässä eri kunnan toimipisteessä, ja on osa lapsi- ja perhepalveluiden kohtaamispaikkatoimintaa. Hollolassa järjestetään myös vuorohoitoa, eli yö-, iltaja viikonloppuhoitoa, Salpakankaan päiväkodissa. Lasta voidaan hoitaa myös kotona kotihoidon tuella tai huoltaja voi valita lapselleen yksityisen varhaiskasvatuksen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Hollolassa ovat yksityinen päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito sekä ryhmäperhepäiväkoti. Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus on lakisääteinen tehtävä. Kuluneina vuosina yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnassa on toteutettu hyväksi havaittuja toimintamalleja ja samanaikaisesti on luotu valvontakäytäntöitä. Palveluntuottajien kanssa tehtävää yhteistyötä on kehitetty siten, että yksityisen varhaiskasvatuksen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluiden taso vastaisivat toisiaan.

Hollolan varhaiskasvatuksessa luontokasvatusta edistetään monin eri tavoin. Monta luontoa-opinpolku suunnitelmaa jalkautetaan arkeen. Suunnitelmien tavoitteena on lisätä lähiympäristön mahdollisuuksien hyödyntämistä opetuksessa, oppimisessa ja leikkiympäristönä sekä kannustaa lapsiryhmiä retkeilemään lähiluonnossa viikoittain lasten ja henkilöstön luontosuhteen vahvistamiseksi. Luonto- ja ympäristökasvatusosaamista on vahvistettu tukemalla ympäristökasvattajien opintoja. Ympäristökasvattajat ovat laatineet materiaalipankkeja työntekijöiden käyttöön ja vievät kestävästi kehitystä eteenpäin omassa yksikössään sekä kehittämisryhmän kautta. Hollolan varhaiskasvatuksessa on luontoryhmä Soramäen päiväkodissa, jossa toimitaan lasten kanssa mahdollisimman paljon ulkona ja päiväkodin pihassa olevassa kodassa. Hämeenkoskella toimii Geopark-päiväkoti, jossa painotetaan ulkona opettamista, retkitoimintaa sekä lähiympäristön tuntemuksen lisäämistä.

Hollolan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön keväällä 2024 digitaalinen kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi. Sen kautta nostetaan kuntakohtaisia vahvuuksia, erilaisia kehityskohteita ja painopisteitä. Valssin tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan. Arviointia on toteutettu seudullisilla henkilöstölle, huoltajille ja lapsille suunnatuilla kyselyillä. Seudullinen lapsille suunnattu kysely liitetään Seikkaillen Päijät-Hämeessä peliin.

Vuodesta 2022 vuoteen 2024 varhaiskasvatuksen kokonaiskulut ovat kasvaneet yhteensä n. 15%. Suurin kasvu on tapahtunut vuosien 2022 ja 2023 välillä, kun taas vuoden 2024 kasvu oli maltillisempaa. Kokonaisuudessaan kolmen vuoden aikana varhaiskasvatuksen kustannukset ovat nousseet merkittävästi, mikä on yhtenevä valtakunnallisen kustannusnousun kanssa. Tämä on johtunut muun muassa osallistumisasteen ja alle 3-vuotiaiden osallistumismäärän kasvusta, henkilöstörakenteen muutoksista, palkkakulujen kasvusta ja asiakasmaksulain vaikutuksista. Varhaiskasvatusmaksuista kertyvä tuotto on laskenut merkittävästi viime vuosien aikana. Tuottoja ovat laskeneet hallituksen tekemät muutokset, sekä joka toinen vuosi tapahtuva indeksitarkastus, jotka ovat muuttaneet tulorajoja. Viimeisin indeksitarkastus oli vuonna 2024 ja seuraava indeksitarkastus on vuonna 2026. Käyttösuunnitelmaan henkilöstökuluja on kohdennettu tarkemmin palveluittain, mutta tällä ei ole vaikutuksia vastuualueen kokonaiskuluihin.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja on päivitetty 1.8.2024 alkaen. Palvelusetelin perushinnan korotukset vuosina 2023 ja 2024 ovat nostaneet palvelusetelikustannuksia ja lisäksi tulorajamuutoksiin perustuvat asiakasmaksujen huojennukset ovat kasvattaneet kunnan tuottajalle maksamaa osuutta. Palveluseteliin on valmisteilla laki, jonka on suunniteltu astuvan voimaan tammikuussa 2026. Palvelusetelilailla ennakoidaan olevan vaikutuksia niin prosesseihin kuin kustannuksiinkin. Kuntalisää korotettiin 1.2.2024 alkaen. Toistaiseksi sen vaikutus ei ole ollut merkittävä, mutta yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta seurataan jatkuvasti.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrään vaikuttavat alle kouluikäisten lasten määrän kehitys Hollolassa sekä lapsiperheiden muuttaminen. Laissa säädetään subjektiivisesta oikeudesta varhaiskasvatukseen. Erityisesti alle 3-vuotiaiden osuus on kasvanut viime vuosien aikana. Hollolassa varhaiskasvatusikäisistä lapsista yli 80 prosenttia onkin varhaiskasvatuksessa, mikä on valtakunnallisesti korkea osallistumisaste. Tulevina vuosina lasten määrä on ennusteiden mukaan laskeva tarkasteltaessa valtakunnallista syntyvyyden alenemisen kehitystä. Syntyvyyden alenema ei vielä näy merkittävästi varhaiskasvatuksessa, koska yhä useampi lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen. Tämä haastaa varhaiskasvatuspaikkojen määrän tarpeen arviointia tulevaisuudessa. Syksyllä 2025 on käynnistetty koko varhaiskasvatusta koskeva palvelutarvekartoitus.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

1.8.2025 tuli voimaan oppimisen tuen uudistus esi- ja perusopetukseen. Lisäksi uusi palvelusetelilaki on suunniteltu astuvan voimaan tammikuussa 2026 ja samanaikaisesti on suunnitteilla varhaiskasvatustlain muutos, jossa yksityisen varhaiskasvatuksen osalta siirrytään lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn. Seuraavien vuosien aikana nähdään, millaisia vaikutuksia lakimuutoksilla tulee olemaan.

Yksi varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvä haaste on kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi ja saatavuus. Kelpoisten opettajien puute heikentää pedagogisten tavoitteiden saavuttamista ja kuormittaa henkilöstöä. Saatavuuteen on pyritty vaikuttamaan muun muassa parantamalla varhaiskasvatuksen opettajien palkkausta ja kiinnittämällä huomiota pitovoimatekijöihin. Henkilöstön kuormittavuuteen vastataan työnohjauksella. Työhyvinvointia lisätään mahdollistamalla erilaisia koulutusmahdollisuuksia ja -polkuja. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien osallistumisen tukemista varhaiskasvatuksen sosionomin opintoihin jatketaan Hollolassa. Valtakunnalliseen henkilöstörakenteen muutokseen liittyen varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtäviä vaihdetaan vuosittain sosionomin tehtäviksi.

Avoin varhaiskasvatus on merkittävä osa Hollolan lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkostoa ja vakiinnuttanut paikkansa siinä. Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämiseen liittyy avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen ja sitä vahvistettiin vuonna 2024 toisella avoimen varhaiskasvatuksen opettajalla. Toimintamuotoa ja sen resurssointia osana perhekeskustoimintaa arvioitiin vuonna 2025. Avoimen varhaiskasvatuksen kävijämäärä on kasvusuuntainen jokaisella toimipisteellä. Toiminta on tavoittanut vuonna 2025 viikon aikana keskimäärin noin 60 kävijää. Toiminta on pedagogisesti suunniteltua ja sitä voidaan muokata joustavasti tarpeita vastaavaksi.

Toimintakauden 2025-26 aikana vahvistetaan vasuosaamista pedagogisilla porinoilla ja koulutuksella sekä sen rinnalla kehitetään edelleen digiosaamista ja leikkiä keskeisenä työtapana. Digipedagogiikalla ja työntekijöiden digiosaamisen kehittymisellä vahvistetaan lasten monilukutaitoa ja juurrutetaan uudet lukutaidot osaksi kokopäiväpedagogiikkaa. Leikkiympäristöjen rakentaminen vahvistaa lapsen osallisuutta ja lapselle ominaista tapaa oppia sekä aikuiselle oman toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden asettamista.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	690 175	725 000	655 200
Toimintakulut	-13 896 978	-14 508 000	-14 796 600
TOIMINTAKATE	-13 206 803	-13 783 000	-14 141 400
Perhepäivähoito	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	23 111	50 000	22 200
Toimintakulut	-410 554	-391 500	-661 700
TOIMINTAKATE	-387 443	-341 500	-639 500
Esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	121 262	159 000	116 700
Toimintakulut	-1 366 447	-1 408 100	-1 277 100
TOIMINTAKATE	-1 245 185	-1 249 100	-1 160 400
Esiopetus	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	34 791	27 000	44 800
Toimintakulut	-2 685 307	-2 499 600	-2 559 300
TOIMINTAKATE	-2 650 516	-2 472 600	-2 514 500

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetutuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Hoitopäivämaksujen vähennys	-140
Kotikuntakorvaustulojen kasvu	17
Toimintakulut	
Vuokrakustannusten vähennys	-295
Siivouskustannusten vähennys	-30
Ateriakustannusten kasvu	90
Palveluseteleiden lisäys	131
Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisän vähennys	-109
Sisäisten ICT-palvelujen kustannusnousu	35
Sisäisten henkilöstö- ja talouspalveluiden kustannusnousu	280

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Varhaiskasvatuspalvelut			
Toimintatuotot	869 339	961 000	838 900
Myyntituotot	244 239	211 000	228 800
Maksutuotot	622 617	750 000	610 100
Tuet ja avustukset	1 582	0	0
Muut toimintatuotot	902	0	0
Toimintakulut	-18 359 287	-18 807 200	-19 294 700
Henkilöstökulut	-10 859 343	-10 889 400	-11 478 500
Palvelujen ostot	-3 907 330	-4 384 300	-4 688 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-116 804	-138 700	-138 600
Avustukset	-1 101 641	-1 199 700	-1 090 800
Muut toimintakulut	-2 374 168	-2 185 100	-1 898 300
TOIMINTAKATE	-17 489 948	-17 846 200	-18 455 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-231	0	0
VUOSIKATE	-17 490 179	-17 486 200	-18 455 800
Poistot ja arvonalentumiset	-4 893	-10 000	-11 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-17 495 072	-17 856 200	-18 466 800

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
0–6 vuoden ikäluokka yhteensä31.12	1 311	1 350	1 300
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osallistumisaste %			81 %
- joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	608	620	600
- joista kunnan tuottamassa perhepäivähoidossa	19	24	20
- joista kunnan tukemassa yksityisessä päivähoidossa	161	159	143
o palvelusetelillä	104	100	90
o yksityisen hoidon tuella	54	55	50
o ostopalveluna (ruotsinkielinen)	3	4	3
- joista esiopetuksessa	209	210	201
o ostopalveluna (ruotsinkielinen)			-
- joista esiopetuksen lisäksi päivähoidossa	176	175	170
o ostopalveluna (ruotsinkielinen)			-
Kotihoidon tuki			
- Tuen saajia, keskimäärin / vuosi	185	195	180
- Lapsia tuen piirissä, keskimäärin / vuosi	234	250	225
- Kotihoidon tuki / tuensaaja / vuosi	4 270	4 254	3 970

Perusopetuspalvelut

Vastuutaho: **Sanna Plit-Rehula**, perusopetuksen rehtori; **Minna Tsutsunen**, erityisopetuksen rehtori; **Anssi Vidman**, perusopetuksen rehtori

Vastuualuepäällikön katsaus

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Peruskoulussa on vuosiluokat 1–9, ja se on tarkoitettu koko 7–16-vuotiaiden ikäluokalle. Esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyönä alkuluokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Kouluilla järjestetään myös perusopetuslain mukaista koululaisten iltapäivätoimintaa.

Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti aiheuttaa kunnalle valvontavastuun oppivelvollisuuden toteutumisen seurannasta. Valvontavastuun myötä on perusopetuksessa tehty vuosittain joitakin opiskelupaikan osoittamisia toisen asteen opintoihin.

Hollolassa palvelualue on jaettu Eteläiseen ja Pohjoiseen palvelualueeseen. Eteläisellä palvelualueella on kolme koulua ja Pohjoisella palvelualueella viisi koulua, joista Paimelan koulu toimii lukuvuodet 2025–2026 ja 2026–2027 Kalliolan koulun tiloissa. Kouluista Heinsuon ja Salpakankaan koulut ovat yhtenäiskouluja. Vaativaa erityisopetusta annetaan koko kuntaa palvelevassa Kankaan erityiskoulussa vuosiluokilla 0–9.

Palvelualueella seurataan Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen sekä muiden tahojen kehittämishankkeita ja pyritään niihin hankkeisiin, jotka palvelevat palvelualueen omaa toimintaa. Kehittämishankkeiden avulla pyritään löytämään uusia toimintamalleja tukemaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Oppimisen tuen lakiuudistus tuli voimaan 1.8.2025. Lakiuudistus edellytti tuen järjestämiseen lisäresursointia, joka tuottaa lisärahoitusta oppilaskohtaisissa valtionosuuksissa. Hollolassa lisäresurssi on huomioitu lukuvuoden 2025–2026 opetusjärjestelyissä ja otetaan huomioon myös lukuvuonna 2026–2027. Lisäresurssina opetusryhmiin on ohjattu resurssiopettajia tukemaan lakiuudistuksen velvoitteita.

1.8.2025 astui voimaan myös mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana rajoittava lainsäädäntö. Muutoksella pyritään saamaan aikaan positiivisia vaikutuksia oppitunneilla keskittymiseen ja parannetaan koulujen työrauhaa. Sääntöjen selkiyttämällä lisätään myös oppilaiden yhdenvertaisuutta. Lakimuutoksen seurauksena kaikki Hollolan koulut ovat päivittäneet järjestyssääntönsä alkaen 1.8.2025.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Erilaiset perusopetusta koskevat ulkoapäin tulleet muutokset aiheuttavat epävarmuutta perusopetuspalveluiden järjestämispaikkojen ja opetustilojen osalta vuoden 2026 aikana. Kankaan koulun koulupalon 10.8.2025 takia Kankaan koulu toimii väistötiloissa entisellä Tiilikankaan koululla ja Salpakankaan koulukeskuksen D-osan tiloissa kevätlukukauden 2026 ajan. Kankaan koulu aloittaa uusissa tiloissa 1.8.2026. Paimelan koulun jatkosta päätettiin syksyllä 2025 aikana ja Paimelan koulun oppilaiden lähikouluksi tullaan määrittelemään Kalliolan koulu. Syksyllä 2025 on käynnistetty koko perusopetusta koskeva palvelutarvekartoitus, joka saattaa aiheuttaa uudelleenjärjestelyjä palveluverkossa.

Perusopetus osallistuu edelleen aktiivisesti Päijät-Hämeen seudullisiin perusopetuksen kehittämis- ja yhteistyöryhmiin. Perusopetuksella on edustus seuraavissa seudullisissa kehittämis- ja yhteistyöryhmissä: Seudullinen sivistysjohtajien ohjausryhmä, Opetussuunnitelman kehittämisryhmä (OPS), Opiskeluhuollon ja oppimisen tuen ryhmä (OOT), ARVO-kehittämisryhmä, Digikehittämisryhmä, Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä, Salpausselkä Geopark -ympäristökasvatustyöryhmä ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston Sivistystoimen turvallisuutta edistävä työryhmä (SIVTURVA).

Lukutaitotyö integroidaan lukuvuonna 2025–2026 osaksi koulujen monialaisia oppimiskokonaisuuksia tukemaan Kansallisen lukutaitostrategian 2030 tavoitteita sekä kunnan tulevaa lukutaitotyön toimenpideohjelmaa. Lukutaito ja monilukutaito nähdään perustaitona, joka liittyy olennaisesti kaikkeen oppimiseen kaikissa oppiaineissa ja eri oppimisympäristöissä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden valmiuksia lukea, tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä sekä kehittää kriittistä ajattelua ja vastuullista osallistumista nykypäivän monimuotoisessa mediaympäristössä. Kouluissa toteutettavien monialaisten oppimiskokonaisuuksien yhteydessä vahvistetaan lukutaitotyötä luokkakohtaisilla teemoilla.

Turvallinen koulupäivä Päijät-Hämeessä on seudullinen yhteistyöhanke, jonka tarkoituksena on laatia kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemisen toimintakulttuurin malli, joka on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa Päijät-Hämeen kouluissa 1.8.2026 alkaen.

Kaikilla Hollolan vuosiluokkien 3–9 oppilailla on käytössään henkilökohtainen digilaite. Vuosiluokkien 3–6 oppilaille on hankittu tablet-laitteet ja vuosiluokkien 7–9 oppilaille kannettava tietokone. Digitaalisuutta opetuksessa tuetaan lisäksi tutortoiminnan ja teknologialainaanon avulla.

Perusopetus on mukana Opetusministeriön ja aluehallintoviraston erilaisissa hankkeissa. Vuoden 2026 aikana jatkuvat seuraavat hankkeet: Koulutuksen laadun parantaminen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvon edistäminen Hollolassa 2024–2027, Koulun kerhotoiminnan kehittäminen sekä Liikunnan iloa ja riemua Hollolaan. Perusopetuksessa seurataan aktiivisesti avautuvia hankkeita ja niitä haetaan, mikäli niiden katsotaan palvelevan perusopetuksen kehittämistyötä.

Kaikissa kouluissa on käytössä osana sitouttavaa kouluyhteisötyötä Päijät-Hämeen kuntien yhteinen poissaoloihin puuttumisen malli. Mallin avulla puututaan poissaoloihin, poissaoloista ilmoitetaan huoltajille ja tarvittaessa tehdään tukitoimia. Näin pyritään omalta osaltaan sitouttamaan oppilaita kouluun ja kouluyhteisöön. Poissaolojen valvonnassa käytetään kansallisia poissaololuokituksia. Näiden luokitusten avulla saadaan kansallista vertailutietoja poissaoloista ja kouluun kiinnittymisestä entistä tarkemmin.

Kouluun sitouttamista ja koulupudokkuuden ehkäisemistä varten kahdessa yhtenäiskouluissa toimii jo aiemmin vakinaistettu Veturi-luokkatoiminta. Määräaikaisena toiminut Vaihde-ryhmä on vakiinnutettu vuoden 2025 aikana. Vaihde-luokka tarjoaa turvallisen kouluun kiinnittymisen ja sitoutumisen niille oppilaille, joiden kouluhistoria ja koulupolku on ollut aikaisemmin hajanainen. Heinsuon ja Salpakankaan kouluilla jatkaa hanketyön jälkeen vakinaistettu hyvinvointitutor 1.1.2026 alkaen.

Oppilaiden osallisuustyöhön liittyy lasten parlamentin ja 9. luokkalaisten vaikuttamispäivän lisäksi Erätauko-menetelmästä kehitetyn Skidi-dialogin käyttö. Tätä menetelmää voidaan hyödyntää monissa eri tilanteissa, joissa lapsen ääni saadaan kuulumaan heitä koskevista asioista. Vastuualueelle koulutetaan Erätauko-keskustelumenetelmän osajia.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Perusopetus yhteiset palvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	1 641 031	1 363 000	1 469 700
Toimintakulut	-8 628 253	-8 251 600	-8 774 200
TOIMINTAKATE	-6 987 222	-6 888 600	-7 304 500
 Pohjoinen perusopetus	 TP 2024	 TA 2025	 KS 2026
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-12 548 592	-12 982 600	-11 877 700
TOIMINTAKATE	-12 548 592	-12 982 600	-11 877 700
 Eteläinen perusopetus	 TP 2024	 TA 2025	 KS 2026
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-8 929 092	-8 713 700	-9 528 500
TOIMINTAKATE	-8 929 092	-8 713 700	-9 528 500
 Kankaan koulu	 TP 2024	 TA 2025	 KS 2026
Toimintatuotot	383 699	133 500	124 500
Toimintakulut	-2 573 802	-3 041 600	-3 432 700
TOIMINTAKATE	-2 190 102	-2 908 100	-3 308 200
 IP-toiminta	 TP 2024	 TA 2025	 KS 2026
Toimintatuotot	157 675	162 000	143 500
Toimintakulut	-857 239	-906 800	-805 900
TOIMINTAKATE	-699 564	-744 800	-662 400

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos		1 000 euroa
Toimintatuotot		
Kotikuntakorvaustulojen lisäys		115
Toimintakulut		
Vuokrakustannusten vähennys		-348
IT-laitteiden vuokrakustannusten kasvu		30
Siivouskustannusten vähennys		-93
Ateriakustannusten vähennys		-73
Kotikuntakorvausmenojen kasvu		77
Uimahallikuljetuksien vähentyminen		-43
Sisäisten ICT-palvelujen kustannusnousu		132
Sisäisten henkilöstö- ja talouspalveluiden kustannusnousu		426

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Perusopetuspalvelut			
Toimintatuotot	2 182 405	1 658 500	1 737 700
Myyntituotot	1 959 230	1 456 000	1 535 700
Maksutuotot	165 175	150 000	149 500
Tuet ja avustukset	24 094	18 500	18 500
Muut toimintatuotot	33 906	34 000	34 000
Toimintakulut	-33 536 977	-33 896 300	-34 419 000
Henkilöstökulut	-15 808 915	-16 092 800	-16 902 600
Palvelujen ostot	-10 113 123	-9 931 500	-10 013 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-672 454	-693 000	-667 500
Muut toimintakulut	-6 941 986	-7 179 000	-6 835 000
TOIMINTAKATE	-31 354 572	-32 237 800	-32 681 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-223	0	0
VUOSIKATE	-31 354 795	-32 237 800	-32 681 300
Poistot ja arvonalentumiset	-20 214	-30 000	-17 500
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-31 375 009	-32 267 800	-32 698 800

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Lapsia perusopetuksessa	2 349	2 360	2 260
Lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	190	209	180
Pidennettyjen oppivelvollisten määrä	35	32	33
Oppilaskohtaista tukea saavien oppilasmäärä			500
Oppilaiden poissaolojen määrä			alle 115 000 tuntia
Vaille jatko-opintopaikkaa jääneiden määrä			-
Oppilaiden määrä, jotka kokevat terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista			22 %

Vapaa-aikapalvelut

Vastuutaho: Lassi Puodinketo, vapaa-aikapäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarjoavat tekemistä ja toimintaa vapaa-ajalla, tukea työelämän alkutaipaleella ja apua haastavissa elämäntilanteissa Hollolassa nuorisotyö näkyy vahvasti myös perusopetuksen arjessa. Keskeiset toimintamallit ovat etsivä nuorisotyö ja kouluilla tehtävä nuorisotyö. Kaikessa toiminnassa pyritään saumattomaan lapsen ja nuoren kasvuun tukevaan toimintaan. Toimintakaudella 2026 panostetaan tehostetun nuorisotyön kehittämiseen sekä avoimen tilatoiminnan kehittämiseen Keskuskadun uusissa nuorisotiloissa.

Kirjastopalvelut

Hollolan kirjasto kuuluu Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin. Toimintaa järjestetään pääkirjastolla Salpakankaalla sekä kahdella sivukirjastolla Kalliolassa ja Hämeenkoskella sekä kirjastoautolla. Kirjastossa on tarjolla lehtiä, kirjoja, musiikkia, elokuvia ja muita aineistoja, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, neuvontaa, tapahtumia ja näyttelyitä. Yhteisöllinen kirjasto Salpakankaalla on monien yhdistysten keskeinen toimintaympäristö tarjoten erilaisia kokous- ja seminaaritiloja kuntalaisten käyttöön.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut järjestävät monipuolisia liikuntamahdollisuuksia, ohjattua liikuntaa ja terveysneuvontaa kuntalaisille. Liikuntapalveluiden liikuntakalenteri liikuttaa satoja kuntalaisia viikoittain liikuntatreffeillä, ohjatuilla ryhmäliikuntatunneilla, liikkumisen tukea tarjoavissa matalan kynnyksen kuntosaliryhmissä. Liikuntapalvelut pyrkivät aktiivisesti toimintakauden aikana mukauttamaan tarjontaansa vastaamaan kuntalaisten toiveita ja erityistarpeita.

Kulttuuripalvelut

Kulttuurista työtä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä useiden eri kunnan yksiköiden sekä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa. Kulttuuripalvelut koordinoivat Hollolan kunnan kulttuurikasvatusohjelman toteutumista perusopetuksessa, lasten kulttuurikeskus Efektin toimintaa sekä harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminnan järjestämistä Hollolassa. Kulttuuripalvelut toimivat keskeisenä tapahtumatuotantoa organisoivana ja toteuttavana toimijana yhteistyössä muiden palvelualueiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Piipahlus

Asiointipiste Piipahlus on Hollolan kunnan asiakaspalvelupiste, jossa annetaan yleisneuvontaa kunnan toimintaan liittyen. Piipahlus sijaitsee Hollolan kunnan pääkirjaston tiloissa. Asiointipisteessä voi hoitaa kunnan ja muiden toimijoiden palveluihin liittyviä asioita. Asiointipiste on myös eri palveluiden ja tapahtumien tietopankki ja palvelupisteestä voi hakea ja sinne voi palauttaa eri palveluihin liittyviä lomakkeita. Asiointipisteen palveluneuvojat hoitavat myös Kelan avustavia asiakaspalvelutehtäviä (yleisneuvonta, esitteiden jako, lomakkeiden jako ja vastaanotto).

Hyvinvoinnin koordinointi ja osallisuus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisiä tehtäviä ja työtä toteutetaan kunnan kaikilla palvelualueilla. Työ koostuu erilaisista tehtävistä, joiden tavoitteena on muun muassa kuntalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Hyte-työn toteutumisesta vastaa kunnan hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä osallisuuskoordinaattorin kanssa. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tiimissä työskentelee myös senioriohjaaja, joka tarjoaa neuvontaa ja opastuspalveluita kunnan ikäihmisille, sekä kehittää senioripalveluita ja niiden saatavuutta Hollolassa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Yksi merkittävimmistä vapaa-aikapalveluiden palvelukokonaisuuteen vaikuttavista asioista vuoden 2026 aikana on Hollolan uimahallin remontin valmistuminen ja uusien tilojen avautuminen kuntalaisten käyttöön heti alkuvuodesta. Liikuntapalveluiden toimintaan vaikutus on merkittävä, sillä samaan aikaan kun vesiliikuntamahdollisuudet palaavat normaalille tasolle, niin remontin aikana järjestettyjen ohjattujen liikuntaryhmien määrä luonnollisesti laskee, kun henkilöstön tehtävät palautuvat normaaleiksi. Lähes kaksi vuotta kestäneen remontin aikana liikuntapalvelut on onnistunut erinomaisesti kehittämään vesiliikuntapalveluita korvaavia ryhmäliikuntamuotoja, jotka ovat remonttijaksolla muotoutuneet erittäin tärkeäksi palveluksi iäkkäämmille kuntalaisille. Uimahallin kahvilan ja lipunmyyntipalveluiden toteutus on ollut kunnan omaa toimintaa vuodesta 2021 lähtien. Nuorten työpaja Osuman työkokeilu- ja palkkatukipisteinä toiminut toiminta aloittaa, valtakunnallisestikin tarkasteltuna mielenkiintoisen osatutkintasuorituksia tarjoavan oppisopimustoiminnan, jossa saadaan uimahallin lipunmyynti- ja kahvilapalveluiden lisäksi tarjottua nuorille aivan uudenlainen portti opiskeluihin ja työelämään suuntautumiselle. Oppisopimustoiminta korvaa näin ollen vanhan palkkatukijärjestelmämuotoisen toiminnan. Tähän uudenlaiseen palveluun on käyttötaloudessa vuodelle 2026 varattu 90 000 euroa. Tuolla määrärahalla on vuosittain tarkoitus työllistää oppisopimussopimuksilla n. 10 – 15 henkeä töihin uimahallin kahvioon ja lipunmyyntipisteeseen.

Kunnan hyvinvointityö jatkaa edelleen kuntalaisten osallisuuden kehittämistä. Seniorityöhön saadut resurssit on otettu tehokkaasti käyttöön ja vuoden 2026 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön uusia tapoja aktivoida iäkkäämpiä kuntalaisia. Aktivointi on osin senioriohjaajan järjestämää ohjattua toimintaa, joka sisältää muun muassa opastettuja retkiä, neuvontapalvelua, mutta uutena vuoden 2025 puolella käyttöön otettua vertaistukitoimintaa kehitetään aktiivisesti, jolla pyritään vahvistamaan kuntalaisten omaa toimijuutta arjen aktivoinnissa.

Nuorisopalveluilla merkittävimmät muutokset ovat uusien nuorisotilojen avautuminen vuoden 2025 lopussa, sekä uuden nuorisopalveluiden lähiesihenkilön tehtävän täyttäminen loppuvuodesta 2025. Vuoden 2026 aikana uusi lähiesihenkilö tutustuu nuorisopalveluiden nykytilanteeseen ja aloittaa tarveperusteisen kehittämistyön yhteistyössä vapaa-aikapäällikön kanssa. Hollolan kunnan nuorisopalvelut on viime vuosina ollut aktiivinen toimija seudullisessa nuorisotyön kehittämisryhmässä. Vuodelle 2026 on seudullisesti koordinoituun kehittämistyöhön tavoitteiksi kirjattu muun muassa tehostetun nuorisotyön tunnistaminen ja kehittäminen sekä toisen asteen oppilaitosten kanssa tehtävä oppilaitostyön kehittäminen. Kouluissa tehtävä nuorisotyö sekä avoin tilatyö, Salpakankaalla, Hämeenkoskella ja Kalliolassa ovat kunnassa tehtävän nuorisotyön perustyytö, jonka lisäksi vuodelle 2026 on suunnitteilla kaksi kansainvälistä nuorisovaihtoa, joista toinen toteutetaan Hollolassa ja toinen Italiassa. Nuorisopalvelut saavat vuosittain jatkuvaluonteista hankerahoitusta aluehallintovirastolta etsivän nuorisotyön toteuttamiseen sekä harrastustoiminnan rahoitusta loma-aikojen päiväleiritoiminnan toteuttamiseen. Kansainvälisten nuorisotyön hankkeiden hakuihin osallistutaan tarpeen mukaan.

Palvelupiste Piipahluksen toimintojen toteuttamisessa on vuoden 2026 aikana ilmeinen sopeuttamistarve, kun kevään aikana eläköitymisen kautta Piipahluksen henkilöstömäärä laskee kolmesta henkilötyövuodesta kahteen. Tämä tarkoittaa sitä, että Piipahluksen palveluissa tehdään muutoksia, joilla tulee olemaan vaikutus muun muassa Piipahluksen aukioloaikoihin. Piipahlus hoitaa entiseen tapaan keskitetysti kunnan kaikkien palvelualueiden asiakaspalvelukontaktointeja ja palveluohjausta sekä kunnan chat-palvelun päivystystä. Jotta tuota palvelupakettia ei jouduta pienentämään tarkoittaa se ensisijaisesti sitä, että Piipahluksen aukioloaikoja tullaan pienentämään. Näin varmistetaan se, että henkilöstömäärän vähenemisellä olisi mahdollisimman pienet vaikutukset palveluiden saatavuuteen. Piipahluksessa hallinnoidaan myös kunnan tilavuokrausta. Kunnassa toimiville yhdistyksille, seuroille ja yksityishenkilöille tarjotaan maksuttomasti käyttöön useita erilaisia tiloja. Perusopetuksen palveluverkon pienentyessä on odotettavaa, että vuoden 2026 aikana kunnan vakiovuorojen jaosta tulee entistä tiukempi kokonaisuus. Tähän merkittävimmin vaikuttavat asiat ovat vuonna 2025 lakkautettujen Tiilikankaan ja Paimelan koulujen liikuntasalien poistuminen varattavista tiloista. Uimahallin monitoimisalin palautuminen varattavaksi tilaksi tuo pientä helpotusta asiaan, mutta monille palloilulajeille kyseinen sali ei kelpaa harjoitustilaksi.

Kulttuuripalvelut jatkavat laaja-alaista kulttuurityön kehittämistä Hollolassa myös vuonna 2026. Merkittävimpiä hankkeita on harrastamisen Suomen malli, jonka toteuttamista kaikissa Hollolan kouluissa jatketaan hankerahoituksen turvin myös vuonna 2026 sekä Hollolan kunnan kulttuurikasvatusohjelman toimintojen organisointi esi- ja perusopetuksen oppilaille lukuvuoden aikana. Tapahtumajärjestäminen, uusien tapahtumien ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä kunnassa toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on aktiivista ja aikaan ja ilmiöihin reagoivaa. Suurimmat yksittäiset tapahtumat vuoden 2026 aikana ovat Hyvä Fiilis-tapahtuma toukokuussa, Järvien Sävelet –musiikkitapahtuma Pikku-Tilijärven rannalla kesäkuussa, Hollola-päivä elokuussa sekä kunnan itsenäisyyspäivän juhlallisuuudet joulukuussa. Tämän lisäksi kulttuuripalvelut tuottavat useita pienempiä tapahtumia kuntalaisille Pääkirjastolla ja Kalliolan kirjastolla. Kulttuuripalvelut hallinnoivat kunnan museokokoelmia ja ovat keskeinen toimija muun muassa Hämeenkosken kotiseutumuseon ylläpidon koordinoinnissa. Vuoden 2026 aikana toteutetaan merkittäviä perusparannuksia museon rakennusinfraan yhteistyössä Hollolan tilapalveluiden kanssa.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Kirjastopalvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	33 307	40 400	32 400
Toimintakulut	-941 596	-1 032 900	-1 080 800
TOIMINTAKATE	-908 290	-992 500	-1 048 400
Kulttuuripalvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	2 646	1 500	1 500
Toimintakulut	-174 401	-188 500	-417 800
TOIMINTAKATE	-171 754	-187 000	-416 300
Liikuntapalvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	251 135	20 000	521 500
Toimintakulut	-1 678 493	-1 385 000	-2 532 100
TOIMINTAKATE	-1 427 358	-1 365 000	-2 010 600
Asiointipiste Piipahlus	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	83 291	156 500	140 600
Toimintakulut	-154 576	-156 500	-140 600
TOIMINTAKATE	-71 285	0	0
Hyvinvoinnin koordinointi	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	0	0	2 500
Toimintakulut	-77 590	-83 700	-140 500
TOIMINTAKATE	-77 590	-83 700	-138 000

Vapaa-aikapalvelujen yhteiset palvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	600	0	0
Toimintakulut*	-323 721	-320 900	-376 000
TOIMINTAKATE	-323 121	-320 900	-376 000

Nuorisopalvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	73 661	71 100	117 100
Toimintakulut	-623 577	-490 900	-876 000
TOIMINTAKATE	-549 916	-419 800	-758 900

*Vapaa-aikapalveluiden yhteisien palvelujen menot sisältävät Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan päätöksellä jaettavat avustukset.

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Uimahallin lipputulot	400
Uimahallin kahvilamyyni	40
Uimahallin tilojen vuokraustulot	16
Toimintakulut	
Uimahallin vuokran lisäys	1 094
Uimahallin kahvion elintarvike- ja henkilöstökustannusten lisäys	111
Uimahallin siivouskustannus	171
Vuokrakustannusten vähennys (ei sisällä uimahallia)	-71
Siivouskustannusten kasvu (ei sisällä uimahallia)	10
Palkkakustannusten kasvu, henkilöstökustannusten siirto strategisista määrärahoista yksiköiden kustannuksiin	153
Sisäisten ICT-palvelujen kustannusnousu	40
Sisäisten henkilöstö- ja talouspalveluiden kustannusnousu	61
Harrastamisen Suomen mallin kuljetuskustannukset	200

Erittely vastuualueen avustuksien määrärahavaroista

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan jaettavat avustukset	2025	2026
Monon side ry	6 800	6 800
Medium aevum Hollolense ry	0	4 500
Kosken vpk ry	3 000	3 000
Hollolan Kotiseutuyhdistys ry	15 000	15 000
Hollolan A-kilta ry	23 000	23 000
Hollolan Nuorisoseura ry	15 000	15 000
Lahden Elävä Taide ry	7 000	7 000
Toiminta-avustus yhdistyksille/järjestöille	74 200	72 600
Tuotantotukiaavustus yhdistyksille	10 000	10 000

Valtiontukiarviointi

Avustusta saavat yhdistykset eivät harjoita taloudellista toimintaa, joten EU:n valtiontukisäätelyä ei sovelleta myönnettävään tukeen. Jos tuen saaja muuten harjoittaa taloudellista toimintaa, on ei-taloudellinen toiminta eriytettävä kirjanpidossa.

Myönnettävät tuet myönnetään vähämerkityksisenä tukena eli niin sanottuna de minimis -tukena. Tuen myöntämisessä noudatetaan komission asetusta (EU) 1407/2013, annettu 24.12.2013, perustamissopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L352, 24.12.2013).

Tuloslaskelma

Vapaa-aikapalvelut	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Toimintatuotot	562 142	289 500	815 600
Myyntituotot	183 297	257 200	291 300
Maksutuotot	120 121	0	400 000
Tuet ja avustukset	118 419	0	0
Muut toimintatuotot	140 304	32 300	124 300
Toimintakulut	-4 031 599	-3 658 400	-5 563 800
Henkilöstökulut	-1 540 429	-1 437 300	-1 837 200
Palvelujen ostot	-659 620	-463 200	-921 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-247 446	-252 200	-273 700
Avustukset	-153 599	-153 800	-156 900
Muut toimintakulut	-1 430 505	-1 351 900	-2 374 200
TOIMINTAKATE	-3 469 457	-3 368 900	-4 748 200
Rahoitustuotot ja -kulut	-73	0	0
VUOSIKATE	-3 469 530	-3 368 900	-4 748 200
Poistot ja arvonalentumiset	-7 324	-9 000	-13 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 476 854	-3 377 900	-4 761 200

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Kirjastopalvelut			
Lainausten määrä	282 683	280 000	280 000
Kävijöiden määrä	209 265	215 000	215 000
Kirjastojen aukioloaika eriteltynä 2021 alkaen:			
- omatoimiaika (tuntia/viikko)	132	132	132
- kirjastoauto (tuntia/vuosi/keskimäärin), 60 pysäkkiä	678	850	513
- palveluaika (tuntia/viikko)	76	76	76
Nuorisopalvelut			
Nuorisotyön piiriin kuuluvien ikäluokka (0–28-vuotiaat) / lukumäärä	6 153	6 280	6 132
Etsivän nuorisotyön kontaktien lukumäärä			150
Liikuntapalvelut			
Uimahallin kävijämäärä (käyntikertojen lukumäärä)	29 951	–	80 000
Uimakoulutoimintaan osallistuvien lukumäärä	174/700	150	150/700
Kunnan järjestämien ryhmäliikuntatuntien määrä			960

Investoinnit

IRTAIN OMAISUUS	TP 2024	TA 2025	KS 2026
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen irtain	0	100	100

Riskien hallinta

SIVISTYKSEN- JA HYVINVOINNIN PALVELUALUE

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Toden- näköisyys *	Riskin merkittävyys **	Hallintatoimenpiteet	Tavoite/ toteutus- aikataulu
Kiinteistöt ja rakennukset	Turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö (rakennukset, piha-alueet)	2	2	Suunnittelu, rakentaminen / varustaminen, valvonta / ylläpito, raportointijärjestelmät, kuntokartoitukset, toimenpiteet ongelmien johdosta. Toimialan riskienhallinta- ja turvallisuussuunnitelmatyöryhmien työ.	jatkuva
Vastuutaho: Suunnittelijat, käyttäjät, ylläpitäjät, valvojat, työryhmiin nimetyt					
Henkilöriskit	Sisäilmaongelmat, tapaturmat, tuottamukselliset teot, jaksaminen, sitoutuminen/asenne, osaavan työvoiman saatavuus.	2	2	Valvonta/seuranta, asioihin ajoissa reagoiminen, koulutus/perehdytys, tiedonkulun kehittäminen, yms. Toimialan riskienhallinta- ja turvallisuussuunnitelma-työryhmien työ. Aktiivinen rekrytointi.	jatkuvaa, vuosittain eri painotuksia
Vastuutaho: Koko henkilöstö sekä osin vastuuesimiehistö, työryhmiin nimetyt					
Järjestelmiin liittyvät riskit	Muuntautumis- ja integraatiokyky toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista johtuen	2	2	Ennakoiva seuranta ja reagointi muutostarpeisiin sekä tiivis yhteistyö tietohallintopalveluiden kanssa.	jatkuva
Vastuutaho: SIHY johtoryhmä, tietohallinto					

* 1= epätodennäköinen, 2= todennäköinen, 3= erittäin todennäköinen

** 1= riski on pieni, 2= riski on suuri, 3= riski on erittäin suuri

Kiinteistöihin ja piha-alueisiin liittyviin riskeihin etsitään ratkaisuja yhdessä eri toimialojen edustajien kesken (tekninen, sivistys- ja hyvinvointipalvelut, ympäristöterveydenhuolto, työsuojelu, ja niin edelleen).

Palvelualueen henkilöriskit liittyvät asiakkaisiin (toimintaympäristön turvallisuus/lapset, nuoret, huoltajat) sekä henkilöstöön (tapaturmat, sairastuneisuus, jaksaminen, osaaminen, motivoituneisuus ja muutosvalmius). Muutosjohtamisen ja resursoinnin merkitys korostuvat jatkossa.

Tositteiden hyväksyjät

Tositteiden hyväksyjänä on ensisijaisesti kustannuspaikan vastuullinen taho. Tositteiden hyväksyjä on tilivelvollinen toiminnastaan laskun hyväksymisen kautta. Tositteiden tarkastajana toimii ensisijaisesti palvelun tilaaja. Silloin kun tilaaja ei selviä laskusta, toimitetaan lasku tarkastettavaksi kustannuspaikan tarkastajaksi merkitylle henkilölle.

Vastuualue	Kustannuspaikka	Toiminto	Vastuuhenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Varahenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Tositteiden tarkastaja
	Koontilaskut, esim. DNA, monitoimilaitteet, pesulalaskut, ym. Kohdentamattomat		Useita		Talousassistentti, taloussuunnittelija
	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen ICT-laskut		Useita		Useita
	Varhaiskasvatuksen ostopalvelut, esim. Folkhälsan		Varhaiskasvatus- päällikkö	Varhaiskasva- tuksen asiantuntija	Palvelukoordinaattori
2000 Sivistyk- sen ja hyvin- voinnin pal- velualueen hallinto	2000 Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto		Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Palvelupäällikkö, palveluvastaava	Palvelusihteeri, talousassistentti
	2010 Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hankkeet		Rehtori, perusopetuksen rehtori, erityisopetuksen rehtori, vapaa- aikapalveluiden päällikkö, varhaiskasvatuksen asiantuntija, sivistys- ja hyvinvointijohtaja		Toimistos sihteeri, palvelusihteeri
	2020 Wellamo-opisto		Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Palvelupäällikkö, palveluvastaava	Talousassistentti
	2021 Musiikkitoimi				
2050 Varhais- kasvatus	2050 Varhaiskasvatus yhteiset palv		Varhaiskasvatus- päällikkö	Varhaiskasva- tuksen asiantuntija	Talousassistentti, taloussuunnittelija
	2051 Varhaiserityiskasvatus				Varhaiskasvatuksen asiantuntija
	2052 Muu varhaiskasvatus				Varhaiskasvatusyksi- kön lähin esimies
	2060 Kukkilan varhaiskasvatus				
	2061 Kalliolan varhaiskasvatus				
	2063 Pyhäniemen varhaiskasvatus				
	2064 Soramäen varhaiskasvatus				
	2065 Hämeenkosken varhaiskasvatus				
	2066 Koulurinteen varhaiskasvatus				

	2067 Nostavan varhaiskasvatus				
	2068 Satulinnan varhaiskasvatus				
	2069 Salpakankaan varhaiskasvatus				
	2070 Herralan varhaiskasvatus				
	2130 Perhepäivähoito				
	2140 Esiopetuksen yhteiset palvelut	2201, 2204–2210, 2050	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Palvelupäällikkö, palveluvastaava	Talousassistentti, taloussuunnittelija
		2203, 2215			Palvelukoordinaattori
		2211			Talousassistentti, taloussuunnittelija
	2141 Esiopetus varhaiserityiskasvatus		Varhaiskasvatus-päällikkö	Varhaiskasvatuk-sen asiantuntija	Talousassistentti, taloussuunnittelija
	2143 Kalliolan esiopetus				Varhaiskasvatusyksi-kön lähin esimies
	2144 Pyhäniemen esiopetus				
	2146 Hämeenkosken esiopetus				
	2147 Herralan esiopetus				
	2148 Nostavan esiopetus				
	2149 Salpakankaan esiopetus				
	2160 Kankaan esiopetus		Erityisopetuksen rehtori	Erityisluokanopet-taja	Toimistosihtööri
2170 Perus-opetuspalve-lut	2170 Perusopetus yhteiset palvelut	2201, 2204–2210	Perusopetuksen rehtori	Perusopetuksen rehtori	Talousassistentti, taloussuunnittelija
		2203, 2215	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Palvelupäällikkö, palveluvastaava	Palvelukoordinaattori
		2211			Talousassistentti, taloussuunnittelija
	2176 Kalliolan perusopetus		Rehtori	Perusopetuksen rehtori, apulaisrehtori	Toimistosihtööri
	2177 Pyhäniemen perusopetus		Perusopetuksen luokanopettaja		
	2179 Heinsuon perusopetus		Perusopetuksen rehtori	Apulaisrehtori	
	2180 Hämeenkosken perusopetus		Virka-apulaisrehtori 31.7.2026 asti. 1.8.2026 alkaen perusopetuksen luokanopettaja	Perusopetuksen rehtori, apulaisrehtori	
	2185 Herralan perusopetus		Perusopetuksen luokanopettaja		
2186 Nostavan perusopetus					

	2187 Salpakankaan perusopetus		Perusopetuksen rehtori	Apulaisrehtori	
	2200 Kankaan koulu		Erityisopetuksen rehtori	Erityisluokanopettaja	
	2201 Etappi				
	2240 IP-toiminta		Perusopetuksen rehtori	Perusopetuksen rehtori	
2800 Vapaa-aikapalvelut	2800 Kirjastopalvelut	2802	Osastonjohtaja	Erikoiskirjastonhoitaja, vapaa-aikapäällikkö	Kirjastovirkailija
		2803		Vapaa-aikapäällikkö	
	2810 Kulttuuripalvelut		Vapaa-aikapäällikkö	Osastonjohtaja	Palvelusihteeri
	2820 Liikuntapalvelut				Liikunta-asianhoitaja
	2830 Asiointipiste Piipahlus				Talousassistentti
	2840 Hyvinvoinnin koordinointi				Hyvinvointikoordinaattori
	2860 Vapaa-aikapalvelut yhteiset palvelut				Palvelusihteeri
	2861 Avustukset				Talousassistentti
	2870 Nuorisopalvelut	2870			Palvelusihteeri
		2874			Nuorisopalveluiden esihenkilö
		2875			Työllisyyskoordinaattori
		2876			Nuorisopalveluiden esihenkilö

Vastuuhenkilöiden/tositteiden hyväksyjien varahenkilöt: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, perusopetuksen rehtori, palvelupäällikkö	
Tositteiden tiliöinnin varahenkilö: talousassistentti, toimisto- ja palvelusihteerit sijaistavat toisiaan	
Sisäiset veloitukset: - toistuvaissopimukset hyväksyy sopimusosapuolet - koko kuntaa koskevat sähköiset muistiotositteet (oikaisu, jaksotus, kirjaus ym.) sekä yksittäiset kunnan sisäiset veloitukset hyväksyy talouspäällikkö sekä elinvoiman palvelualueen ja konsernipalvelujen taloussuunnittelija tai hallinto- ja talousjohtaja.	
Investoinnit hyväksyy kyseisen kustannuspaikan vastuuhenkilö.	
Antolainat, lainojen lyhennykset, lainojen otto, pankkitapahtumat ja muut yritystasolle kirjattavat tapahtumat hyväksyy hallinto- ja talousjohtaja tai talouspäällikkö.	
Provincia Oy:n kirjanpidon ja palkkahallinnon hyväksymisoikeudet omaaville vastuuhenkilöille myönnetään oikeus hyväksyä Hollolan kunnan/taseyksikön palkkoihin liittyviä tilityksiä, kuten JuEL- ja AY-tilitykset, ulosotot, maksumääräyksellä maksetut palkat sekä kauden vaihteen muistiotositteet.	

Maksut ja taksat

Lainsäädännön perusteella perittävät maksut ja taksat

Varhaiskasvatus

Kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut koskevat lapsia, jotka ovat kunnallisessa päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa sekä palvelusetelillä lapsikohtainen maksu määräytyy perheen koon, tulojen sekä palvelun tarpeen mukaan ja on suuruudeltaan 0–311 euroa kuukaudessa. Maksu tarkistetaan kaikilta asiakkailta vuosittain elokuussa, jolloin kaikkien asiakkaiden tulee toimittaa viimeisimmät tulotiedot. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa maksu peritään kuukausimaksuna, kuitenkin enintään yhdeltätoista kuukaudelta toimintavuoden aikana. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa heinäkuu on maksuton, jos lapsen hoitosuhde on alkanut ennen edellisen vuoden syyskuun ensimmäistä päivää.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat lakiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 1503/2016. Asiakasmaksuhinnan vaihteluväliä päivitetään aina lain muuttuessa.

Perusopetus

Hollolan kunnan hyvinvointilautakunnan 13.4.2022 päätöksen mukaisesti perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan kuukausimaksu on 1.8.2022 lukien 100 euroa/kk.

Iltapäivätoiminnasta perittäviä maksuja määrittää perusopetuslaki 21.8.1998/628 48f §.

Muu kuin lainsäädännön perusteella perittävät maksut ja taksat

Tietopyynnöt

Tietopyyntöihin/asiakirjapalveluihin liittyvien kulujen laskuttamisen osalta noudatetaan kunnan antamaa yhtenäistä hinnastoa. [Maksaako tietopyynnön tekeminen?](#)

Päijät-Hämeen kirjastojen yhteiset maksut

Päijät-Hämeen kirjastojen yhteiset maksut on lueteltu alla. Muut maksut vaihtelevat kirjastokohtaisesti. Hinnat voimassa 1.1.2025 alkaen.

Myöhästymismaksu 0,40 € /vrk /laina (enintään 10 €/laina)

Lasten ja nuorten aineistosta ei peritä myöhästymismaksuja

Toinen palautuspyyntö 3 €

Laskutuslisä 10 €

Noutamattomat varaukset 2 €

Lainauskiellon maksuraja 10 €

Uusi kirjastokortti kadonneen tilalle 3 €

Kaukolaina 8 €

Artikkelikopiot muista kirjastoista lähettäjäkirjaston perimien kustannusten mukaan

Kaukolainat ulkomailta lähettäjäkirjaston perimien kustannusten mukaan

Jos aineisto katoaa tai turmeltuu, aineisto täytyy korvata hankkimalla tilalle uusi kappale tai maksamalla korvaushinta. Elokvateoksia ja tietokoneohjelmia ei voi korvata uudella kappaleella tekijäoikeusmaksun vuoksi.

Korvaus lainatun aineiston kadonneesta liitteestä 5 €.

Hollolan kirjastojen ja Piipahluksen maksut

Hinnasto voimassa 1.1.2025 alkaen

Muut kirjaston ja asiakaspalvelupiste			
Piipahluksen maksut			
Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero			
Kopiot	veroton hinta		alv 25,5 %
mustavalkoinen	0,40 €/kpl		0,50 €/kpl
yksipuolinen			
mustavalkoinen	0,80 €/kpl		1,00 €/kpl
kaksipuolinen			
värillinen yksipuolinen	0,80 €/kpl		1,00 €/kpl
värillinen kaksipuolinen	1,59 €/kpl		2,00 €/kpl
Tulosteet	veroton hinta		alv 25,5 %
mustavalkoinen	0,24 €/tulostettava sivu	0,30 €/tulostettava sivu	
värillinen	0,80 €/tulostettava sivu	1,00 €/tulostettava sivu	
Kirjastokassit	veroton hinta		alv 25,5 %
muovikassi	0,16 €		0,20 €
kangaskassi	1,59 €		2,00 €
paperikassi	0,80 €		1,00 €
huopakassi	3,98 €		5,00 €
Poistettu materiaali	veroton hinta	alv 13,5 %	alv 25,5 %
aikuisten kirjat	0,91 €/kpl	1,00 €/kpl	
aikuisten äänitteet	0,80 €/kpl		1,00 €/kpl
lasten kirjat	0,45 €/kpl	0,50 €/kpl	
lasten äänitteet	0,40 €/kpl		0,50 €/kpl
lehdet	0,18 €/kpl	0,20 €/kpl (alv 10%)	
Tilamaksut	€/h, alv 0%		€/h, alv 25,5 %
Kokoustila	10		12,55
Tapahtumatorin tilavuokra	29,84		37,45

Nuorisopalveluiden hinnastot

Koululaisten loma-ajan toiminta 25 €/vko, voimassa 1.1.2025 alkaen.

Hinnasto voimassa 1.1.2025 alkaen. Hollolaiset seurat ja järjestöt saavat välineisiin vuokrista -50 %.

Vuokrattavat tuotteet	Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero	
	veroton hinta	alv 25,5 %
Sumopuvut vrk (max 3vrk)	80,65	100
Sumopuvut peräkärryn kanssa (max 3vrk)	120,97	150
Katukoristelineet kpl/vkloppu	40,32	50
Katukoristelineet arkisin vrk/2 koria	40,32	50
Bose kaiutin + mikki vrk	40,32	50
Valot 4kpl/puomi vrk	16,13	20
Valot vkloppu 8kpl/2 puomia	80,65	100
Äänentoisto disko vkloppu	80,65	100
Äänentoisto bändi vkloppu	398,41	500
Videotykki vrk	16,13	20
Puolijoukkueteltoa vrk	12,1	15
Puolijoukkueteltoa vko	48,39	60
Savenpolttouuni käyttökerta	16,13	20
Nappikone /rintanappi	0,56	0,7
Peräkärry vrk	16,13	20

Vuokrattavien tilojen hinnasto

Hinnasto voimassa 1.1.2025 alkaen. Hinnastoon ei käytännön syistä voida luetella kaikkia eri tiloja, joita käytettävissä on. Ellei jotain tilaa ole mainittu, sovelletaan lähinnä vastaavan tilan taksaa. Kunnalla on oikeus soveltaa taksaa erikoistilanteissa.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero	veroton hinta	alv 13,5 %	alv 25,5 %
Heinsuon koulu	€/h	€/h	€/h
Heinishalli (3 lohkoa) 1120 m ²	50	56,75	62,75
Heinishalli (1 lohko)	20	22,70	25,1
Näyttämö	10	11,35	12,55
kabinetti	10	11,35	12,55
ruokasali	15	17,03	18,83
erityisluokat	10	11,35	12,55
tavalliset luokat	7	7,95	8,79
Herralan koulu	€/h	€/h	€/h
Liikuntasali 240 m ²	9,5	10,78	11,92
aula/ruokasali	15	17,03	18,83
Hollolan jäähalli	€/h	€/h	€/h
perushinta	125	141,88	156,88
ale tunnitt, ma-pe 7-16, 22-23	90	102,15	112,95
yhdistyksien vuorot alle 18-vuotiaille	50	56,75	62,75
hollolalaiset mies-/nais -joukkueet	117	132,80	146,84
Hämeenkosken koulu	€/h	€/h	€/h
Koskihalli (3 lohkoa)	50	56,75	62,75
Koskihalli (1 lohko)	20	22,70	25,1
Oppilasravintola Kultakauha/ruokasali	15	17,03	18,83
oppilasravintola kabinetti	7	7,95	8,79
Hämeenkosken päiväkot	€/h	€/h	€/h
Päivänpaisteen liikuntasali	12,5	14,19	15,69
Kalliolan koulu	€/h	€/h	€/h
Kalliolahalli (3 lohkoa) 599 m ²	30	34,05	37,65
Kalliolahalli (1 lohko) 199,5 m ²	10	11,35	12,55
kabinetti	7	7,95	8,79
näyttämö	10	11,35	12,55
ruokasali/aula	15	17,03	18,83
Kankaan koulu	€/h	€/h	€/h
Liikuntasali 213 m ²	12,5	14,19	15,69
Nostavan koulu	€/h	€/h	€/h
Liikuntasali 200 m ²	9,5	10,78	11,92
Paimela	€/h	€/h	€/h
Rantasauna klo 18.00 – 18.00 (vuorokausi)	150	170,25	188,25
Rantasauna klo 18.00 – 00	100	113,50	125,5
Rantasauna 3 h	50	56,75	62,75
kota, max 6 h	30	34,05	37,65

Pyhäniemen koulu	€/h	€/h	€/h
Liikuntasali 257 m ²	9,5	10,78	11,92
ruokasali	15	17,03	18,83
Salpakankaan koulu	€/h	€/h	€/h
Salpahalli (3 lohkoa) 1220 m ²	50	56,75	62,75
Salpahalli (1 lohko) 409 m ²	20	22,70	25,1
Salpahovi (kabinetti)	7	7,95	8,79
Salpasali (ruokasali)	20	22,70	25,1
Akustila (musiikkiluokka)	10	11,35	12,55
Salpakankaan koulun päiväkoti	€/h	€/h	€/h
päiväkodin liikuntasali	12,5	14,19	15,69
päiväkodin ruokasali	15	17,03	18,83

Hollolan kunnan tilojen maksuperusteet

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan 20.11.2024 päätöksellä 1.1.2025 alkaen sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen tilojen sekä liikuntasalien ja -hallien maksut määräytyvät alla olevien perusteiden mukaan lukuun ottamatta uima- ja jäähallia, joiden osalta pyritään pidättäytymään vuokratason nostamisesta. Liiketoiminnallisiin tai elinkeinotoiminnan tarkoituksiin järjestetystä toiminnasta peritään vuokra kuten ennenkin.

Maksullisia ovat

1. Kilpailu-, turnaus- ja/tai ottelutoiminta
Kilpaurheiluun liittyvä toiminta/tapahtuma (poissulkien hollolalaisten yhdistysten alle 18-vuotiaiden ja A-junioreiden pelit). Harjoitukset ovat maksuttomia.
2. Ulkopaikkakuntalaisten yksityishenkilöiden ja yhdistysten vuorot
Maksua ei peritä yhdistyksiltä, joiden toiminta kohdistuu hollolalaisille (lapsille, nuorille, A – junioreille), kun osallistujista/joukkueesta vähintään puolet tai enemmän on hollolalaisia.
3. Yritystoiminta ja erityistilaisuudet
Liiketoiminnallisiin tai elinkeinotoiminnan tarkoituksiin järjestetystä toiminnasta peritään vuokra kuten ennenkin. Maksullisia ovat myös erityistilaisuudet kuten konsertit, teatterit, juhlat, näyttelyt, näytökset ja vastaavat tilaisuudet, yksityisten liiketoiminta periaatteella oleva toiminta ja tapahtumat, joihin peritään sisäänpääsymaksu.
4. Perumattomat/käyttämättömät vuorot
Harrastus-/vakiovuoro (koskee kaikkia varattavia harrastustiloja) laskutetaan sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan vahvistamien taksojen mukaisesti, jos sitä ei ole peruttu 7 vrk ennen ko. vuoroa
5. Jäähallin vuoro
6. Uimahallin allastilojen vuorot ja muu käyttö (tilausauna, uintimaksut).
7. Juhlatilaisuuksiin (esim. syntymäpäivät) varatut vuorot.
8. Luvaton käyttö/Tilojen väärinkäyttö
Tilojen käyttäminen ilman ennalta tehtyä varausta.
Tilan käyttäminen muuhun tarkoitukseen kuin, mihin se on varattu.
Muiden kuin varattujen tilojen käyttö.

Hyvinvointipalvelujen käytössä olevien tilojen muut käytösäännöt

1. Koulun erikoisluokat ovat vain opetuskäytössä: musiikki, kotitalous, tekninen ja tekstiili työ, luonnontieteet, fysiikka ja kemia sekä kuvataide.
2. Tavanomaisia opetustiloja voidaan luovuttaa harrastustoimintaan edellä mainittuja ehtoja soveltaen, jos tilan katsotaan siihen soveltuvan.
3. Käytettäessä liikuntatiloja muuhun kuin liikunnallisiin tarkoituksiin, vuokraajan on omalla kustannuksellaan huolehdittava lattian riittävästä suojauksesta tilapalvelujen ohjeiden mukaisesti.
4. Aiheettoman korvausvastuun välttämiseksi tilankäytöstä vastaavan henkilön tai järjestettävän tilaisuuden/toiminnan vetäjän on ennen vuoron alkua tarkistettava tilan kunto ja ilmoitettava havaitut puutteet tai vahingot välittömästi. Mahdolliset havainnot puutteista tai vahingoista aiheutuvat ylimääräiset kustannukset laskutetaan vahingon aiheuttajalta.
5. Käyttöön annettavissa tiloissa on päihteiden käyttö ehdottomasti kielletty.

Uimahalli ja liikuntapalvelut

Hinnasto voimassa 1.1.2026 alkaen.

Liikuntapalvelut	Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero		
Tilamaksut	€/h	€/h, sis. 13,5 %	€/h, sis. 25,5 %
monitoimisali liikuntaan	15,00	17,03	
monitoimisali muuhun tilaisuuteen	16,50		20,71
allashalli, hollolaiset yhdistykset	78,00	88,53	
allashalli, muut käyttäjäryhmät	150,00	170,25	
kaariallas	12,00	13,62	
ratamaksu	8,00	9,08	
lastenallas ½	8,00	9,08	
lastenallas ½, lämmitetty	39,00	44,27	
avantouinti kausi	27,31	31,00	

Uimahalli	veroton hinta	€, sis. 13,5 %
uinti, aikuinen *	5,29	6,00
uinti, lapsi 5-17 v	2,64	3,00
uinti, alle 4 v	0,00	0,00
uinti, sotaveteraanit	0,00	0,00
uinnin kausikortti 1 v, aikuiset *	251,98	286,00
uinnin kausikortti 1 v, lapset	125,99	143,00
uinnin kausikortti 6 kk, aikuiset *	139,21	158,00
uinnin kausikortti 6 kk, lapset	69,60	79,00
uinnin kausikortti 1 kk, aikuiset *	28,19	32,00
uinnin kausikortti 1 kk, lapset	14,10	16,00
uinnin sarjakortti 50 kpl, aikuiset *	220,26	250,00
uinnin sarjakortti 50 kpl, lapset	110,13	125,00
uinnin sarjakortti 10 kpl, aikuiset *	48,46	55,00
uinnin sarjakortti 10 kpl, lapset	24,23	27,50

Uimahalli	veroton hinta	€, sis. 13,5 %
erityisuimakortti, 1 v	52,86	60,00
erityisuimakortti+kuntosali, 1 v	105,73	120,00
perhelippu uinti, 2 aikuista + 2 lasta	13,22	15,00
perhelippu uinti, 1 aik. + 2 lasta	8,81	10,00
uimahallin kuntosali, kerta *	3,52	4,00
uimahallin kuntosali, 1 v *	145,37	165,00
uimahallin kuntosali, 6 kk *	96,92	110,00
uimahallin kuntosali, 1 kk *	24,23	27,50
kuntosalisarjalippu, 50 kpl *	132,16	150,00
kuntosalisarjalippu, 10 kpl *	26,43	30,00
uimahalli+kuntosali yhdestelmä, kerta *	7,49	8,50
uimahalli+kuntosali yhdestelmä, 1 v *	352,42	400,00
uimahalli+kuntosali yhdestelmä, 6 kk *	220,26	250,00

Uimahalli	veroton hinta	€, sis. 25,5 %
asiakaskorttimaksu	3,98	5,00
uimapuku/pyyhe	2,39	3,00
uimalasit/laudeliina	0,8	1,00

Hämeenkosken kuntosali	veroton hinta	alv 13,5 %
1 kk*	24,23	27,50
6 kk*	96,92	110,00
12 kk*	145,37	165,00

Ohjattu liikunta	veroton hinta	alv 13,5 %
tuettu kuntosali, 8 krt	11,01	12,50
syys- tai kevätkausi	22,03	25,00
koko toimintakausi	44,05	50,00
kesäjumpan kertamaksu	2,64	3,00
vesijumppa 30 min, 1 krt	1,76	2,00
vesijumppa 45 min, 1 krt	2,64	3,00
vesijumppa 30 min, 10 krt	14,1	16,00
lasten liikuntakerho	44,05	50,00
ryhmien kertahinta	8,81	10,00

Uimakoulu	veroton hinta	alv 13,5 %
rantaumakoulu	8,81	10,00
aikuisten uimakoulu	70,48	80,00
lasten uimakoulu	35,24	40,00

* Tähdellä merkityistä hinnoista eläkeläiset, työttömät, varusmiehet ja opiskelijat saavat 50 prosentin alennuksen.

Hollolan kunta
PL 66, 15870 Hollola
Puh. (03) 880 111
Fax (03) 880 3474
kirjaamo@hollola.fi
sähköposti: etunimi.sukunimi@hollola.fi

www.hollola.fi
<https://twitter.com/HollolanKunta>
<https://www.facebook.com/hollolankunta/>